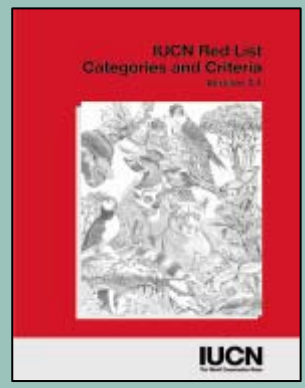
Ny norsk rødliste

- lanseres 6. desember

ARTSDATABANKEN

- **Gir en prognose for arters risiko for å dø ut fra Norge**
- **Den offisielle oversikt over truede arter i Norge**
- **Basert på vitenskapelige vurderinger som tar utgangspunkt i internasjonale kriterier**

Ny norsk rødliste 2006

- ”Aperitif” på NRK Ut i naturen 21. november
- Lanseres 6.desember 2006, arrangement i Trondheim

- Arbeidet med vurdering av artene foregår i 20 ekspertkomiteer, ca. 130 eksperter involvert i arbeidet
- Dokumentasjon veldig viktig – alle vurderinger dokumentert i en sentral database (Rødlistebasen)
- Ca 22000 arter vurderes nå, ca. 6500 arter blir realitetsvurdert iht. ”truethet” i denne omgang

- Neste revisjon i løpet av 2010 – ny kunnskap må produseres

ARTSDATABANKEN

Disposisjon

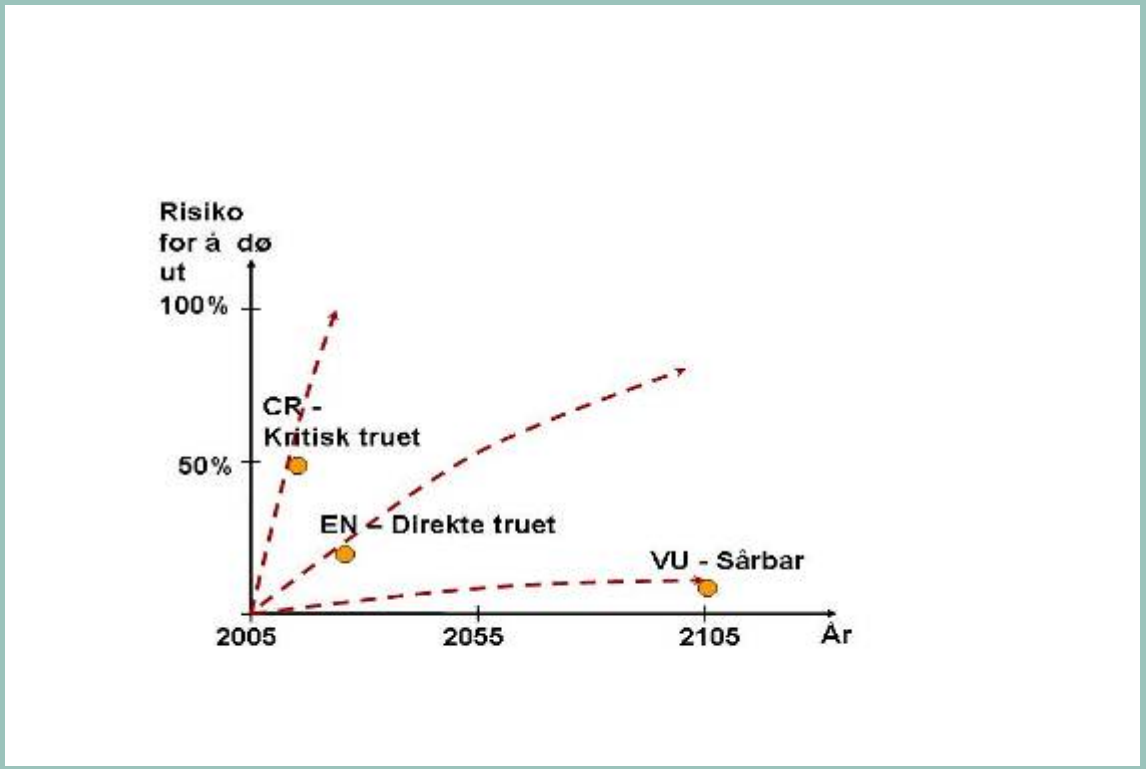
- Roller
- Metodikk - IUCNs kriterier & kategorier
- Kort om innholdet i rødlista og tilhørende produkter
- En ny rødliste – og hva så ?

Foto: Arne Jakobsen

ARTSDATABANKEN

En Rødliste etter IUCN's kriterier er en prognose for arters risiko for å dø ut fra Norge, verken mer eller mindre.

Det er derfor ikke nødvendigvis en liste som i seg selv gir direkte forvaltningsmessige prioriteringer

ARTSDATABANKEN

Hovedoppgaven

- **Vurdering av bestandsstatus og endringer for populasjonsstatus, iht. IUCNs retningslinjer for regional rødlisting**

Tilleggsoppgaver :

- **Habitattilhørighet**
- **Påvirkningsfaktorer**
- **Statusbeskrivelse, nasjonal og global**

Foto: Otto Frengen

ARTSDATABANKEN

Hvilke arter skal vurderes?

- I utgangspunktet alle arter som er etablert reproduserende i Norge
- Arter der > 2% av global bestand bruker Norske areal i viktige deler av sin livssyklus
- Arter som er innført etter år 1800 ekskluderes
- Underarter/bestander kan bedømmes, men vil bli presentert i egen sammenstilling.

ARTSDATABANKEN

The IUCN Red List of Threatened Species™

SSC Red List Programme

Hvor mange arter er vurdert ?

Foto: Otto Frengen

- **2006**
  - **Ca 22 000 arter er vurdert**
  - **18 % av disse kommer på Rødlista**
- **1999**
  - **Ca 15 000 arter ble vurdert**
  - **21 % kom på Rødlista**

ARTSDATABANKEN

Artsgrupper som vurderes nå

- Karplanter
- Moser
- Sopp
- Lav
- Biller
- Nebbmunner
- Årevinger, rettvinger, saksedyr, kakerlakker
- Sommerfugler
- Mudderfluer, kamelhalsfluer, nettvinger
- Blomsterfluer
- Tovinger
- Edderkopper
- Terrestre leddyr
- Pattedyr
- Fugl
- Invertebrater i ferskvann
- Ferskvannsfisk
- Amfibier og krypdyr
- Makro-alger marine & limniske
- Marine fisk
- Svamper, koraller, ribbemaneter og havbørstemark
- Bløtdyr, krepsdyr, pigghuder og havedderkopper

ARTSDATABANKEN

Hvilke områder er med ?

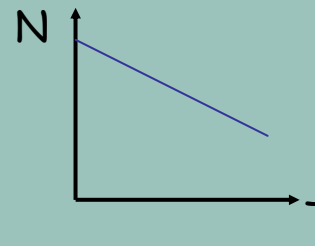
- **Landområder** ***(inkl. ferskvann)***
  - **Norge**
  - **Svalbard** ***(med separate lister for karplanter, ferskvannsfisk, pattedyr og fugl)***
- **Havområder**
  - **Norsk territorialfarvann**
  - **Norsk økonomisk sone (200 nautiske mil)**
  - **Fiskerivernsonen rundt Svalbard**

ARTSDATABANKEN

Rødlisting etter IUCN's kriterier er en vurdering av variabler man ut fra populasjonsmodeller vet har stor betydning for risiko for utdøing.

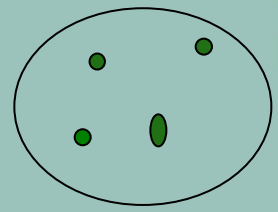
ARTSDATABANKEN

A **Kraftig avtagende populasjon**

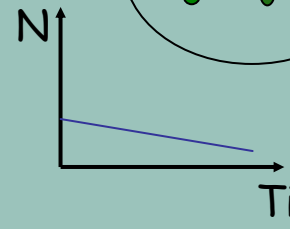

B **Lite reproduksjonsområde**

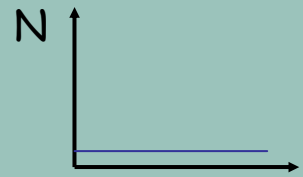
og avtagende populasjon, fragmentering eller kraftig fluktuasjon

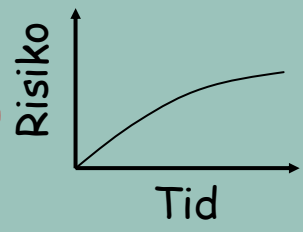
C **Liten population *og reduksjon***

D **Svært liten population**

E **Risikoanalyse – datasimulering (PVA)**

Datagrunnlag ?

Vurderinger kan baseres på:

- Estimated (statistiske analyser)
- Projected (ekstrapolert til framtid)
- Inferred (basert på indirekte evidens)
- Suspected (antagelser)

Dokumentasjon:

- Sannsynliggjøring av konklusjon
- Beskrivelse av bakgrunnsinformasjon

ARTSDATABANKEN

Slutninger basert på indirekte evidens.

Vil være tilfelle for de aller fleste arter (både nå og i overskuelig framtid)

Vil ofte måtte baseres på:

- **Kunnskap om artens habitatbruk**
- **Kunnskap om forekomst av relevant habitat**
- **Kunnskap om endringer for relevant habitat**

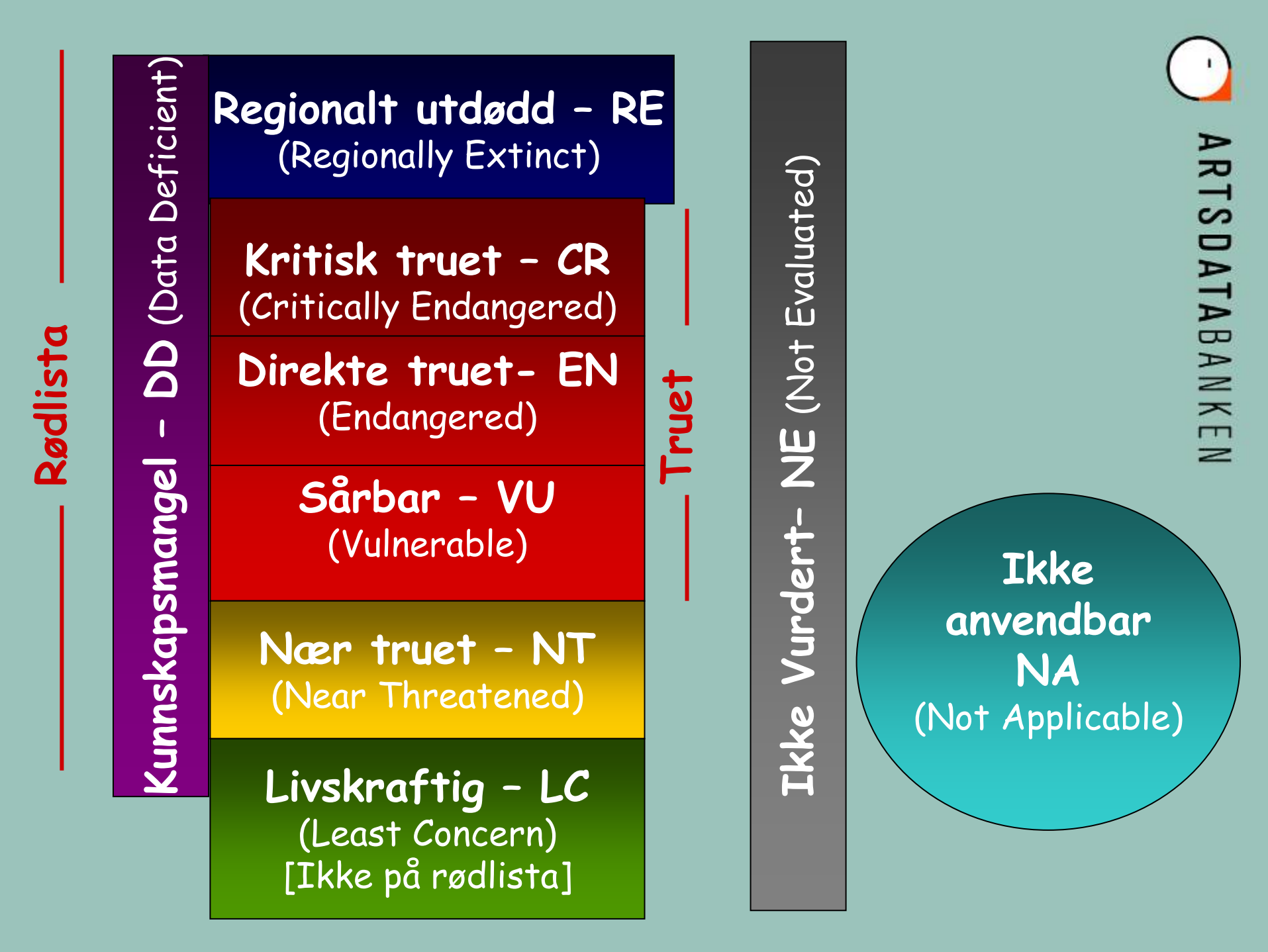
ARTSDATABANKEN

Tilnærming til usikkerhet

- ’Best case’ or ’worst case’?
- IUCN sier:
  ’Precautionary, but realistic’.

ARTSDATABANKEN

Rødlista
Kunnskapsmangel – DD (Data Deficient)
Regionalt utdødd – RE
(Regionally Extinct)
Kritisk truet – CR
(Critically Endangered)
Direkte truet- EN
(Endangered)
Sårbar – VU
(Vulnerable)
Truet
Nær truet – NT
(Near Threatened)
Livskraftig – LC
(Least Concern)
[Ikke på rødlista]
Ikke Vurdert- NE (Not Evaluated)
Ikke anvendbar
NA
(Not Applicable)
ARTSDATABANKEN

Kategoriene

- Regionalt utdødd (Regionally extinct, RE)
- Kritisk truet (Critical endangered, CE): 50% sannsynlighet for utdøing innen 10 år eller 3 generasjoner
- Sterkt truet (Endangered, EN): 20% sannsynlighet for utdøing innen 20 år eller 5 generasjoner
- Sårbar (Vulnerable, VU): 10% sannsynlighet for utdøing innen 100 år
- Nær truet (Near threathened, NT): kvalifiserer ikke til noen av de overstående kriterier nå, men er nær eller vil trolig i nær fremtid kvalifisere for en av de overstående kategoriene, 5% sannsynlighet for utdøing innen 100 år

ARTSDATABANKEN

Regional rødlisting

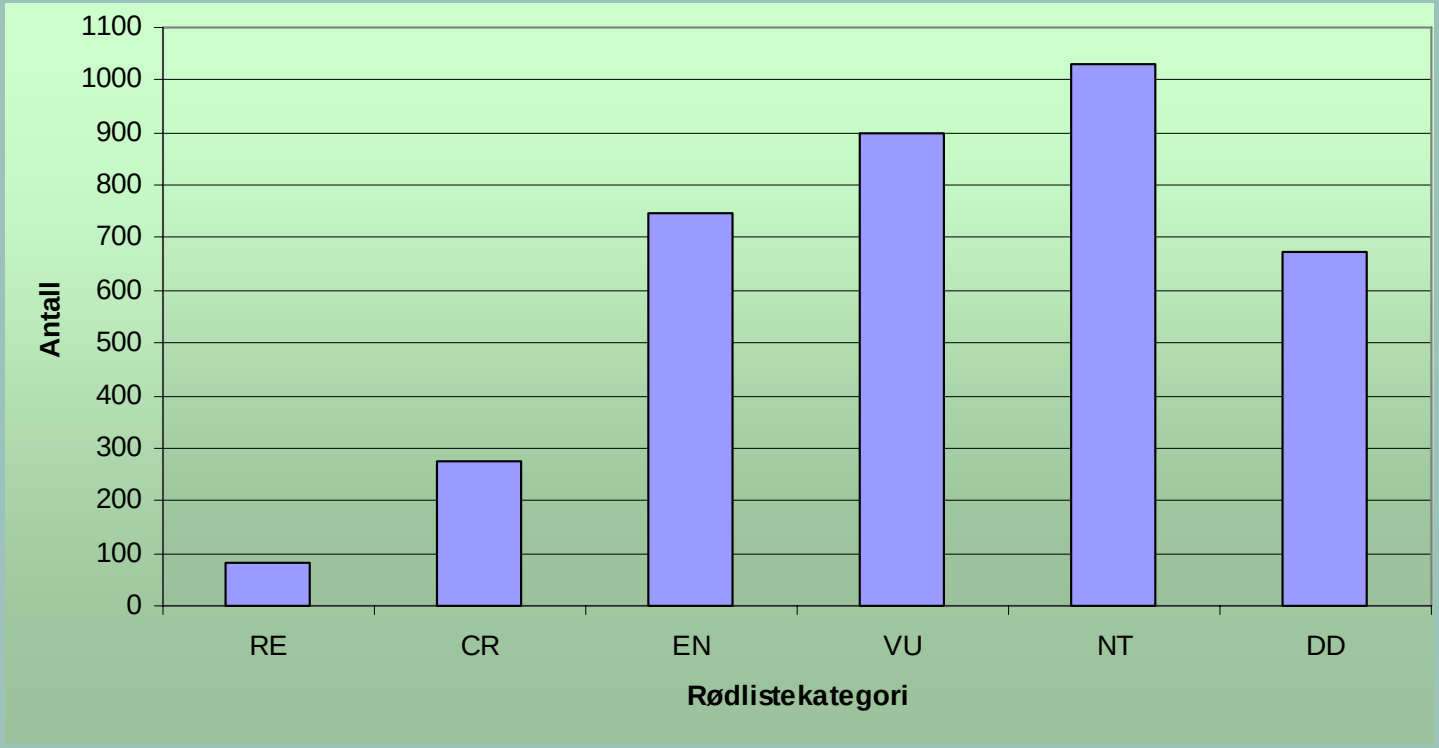
Fase 1: **Vurdering av sannsynlighet for utdøing basert på IUCN's kriterier.**

Fase 2: **Endring av rødlistekategori på grunn av muligheter for reetablering (*for eksempel bjørn og mange fuglearter*)**

- **IUCN (2003) s 12**
- **Conservation Biology (2005) 19:1827-1834**

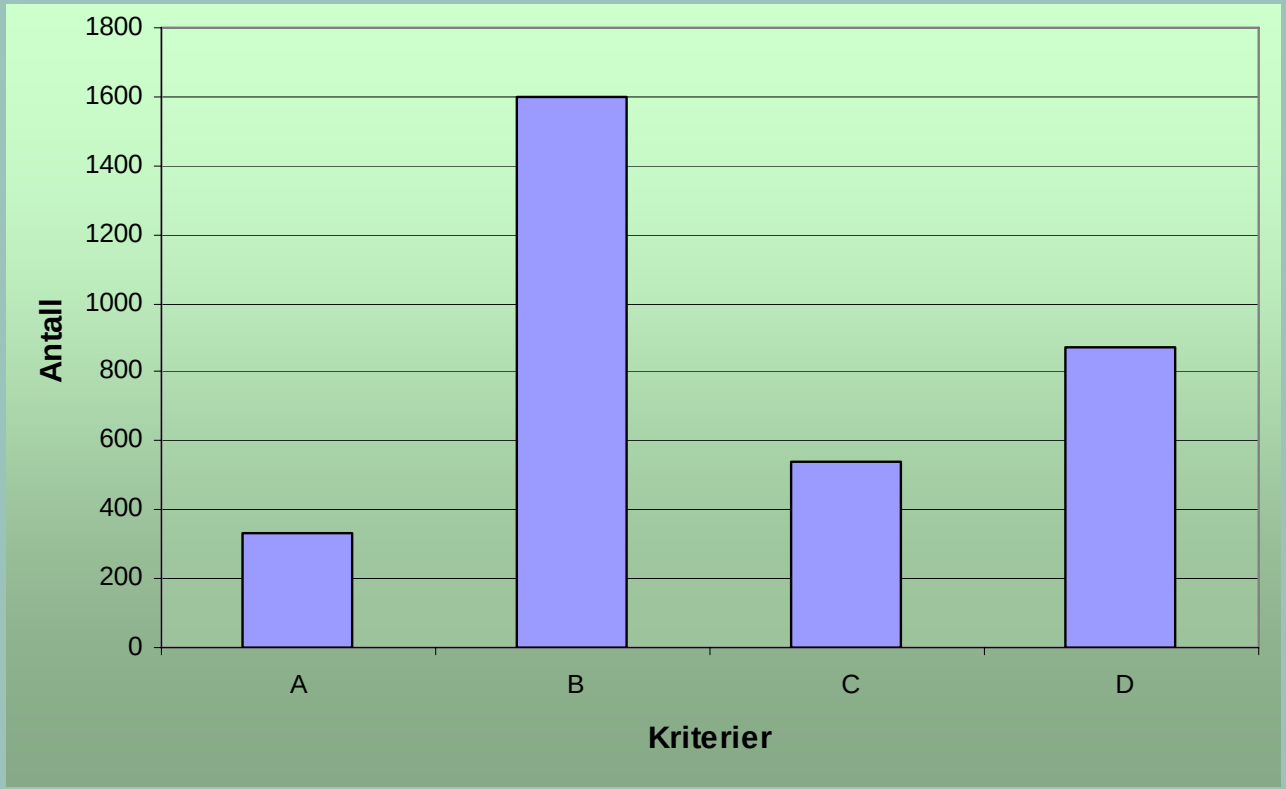
ARTSDATABANKEN

Bruk av Kategorier

ARTSDATABANKEN

Bruk av Kriterier

ARTSDATABANKEN

Produktene

- Rødlista i trykt format (bok)
- Rødlista i PDF-format
- Søkbar database (Rødlistebasen)
- Fakta-ark for 50 av artene i kategoriene CR og EN

- Disse produktene vil være tilgjengelig f.o.m. 6. desember. Databasen vil videreutvikles i 2007 for å forbedre søkemuligheter.

ARTSDATABANKEN

En ny rødliste – og hva så ?

Dette er et spørsmål som forvaltningen i stor grad må bidra til å besvare !

Artsdatabanken vil fokusere på følgende:

- Rødlisting må betraktes som en kontinuerlig prosess
- Ny revisjon i 2010 – produksjon av ny kunnskap
- Evaluering av prosess
- Brukerdialog

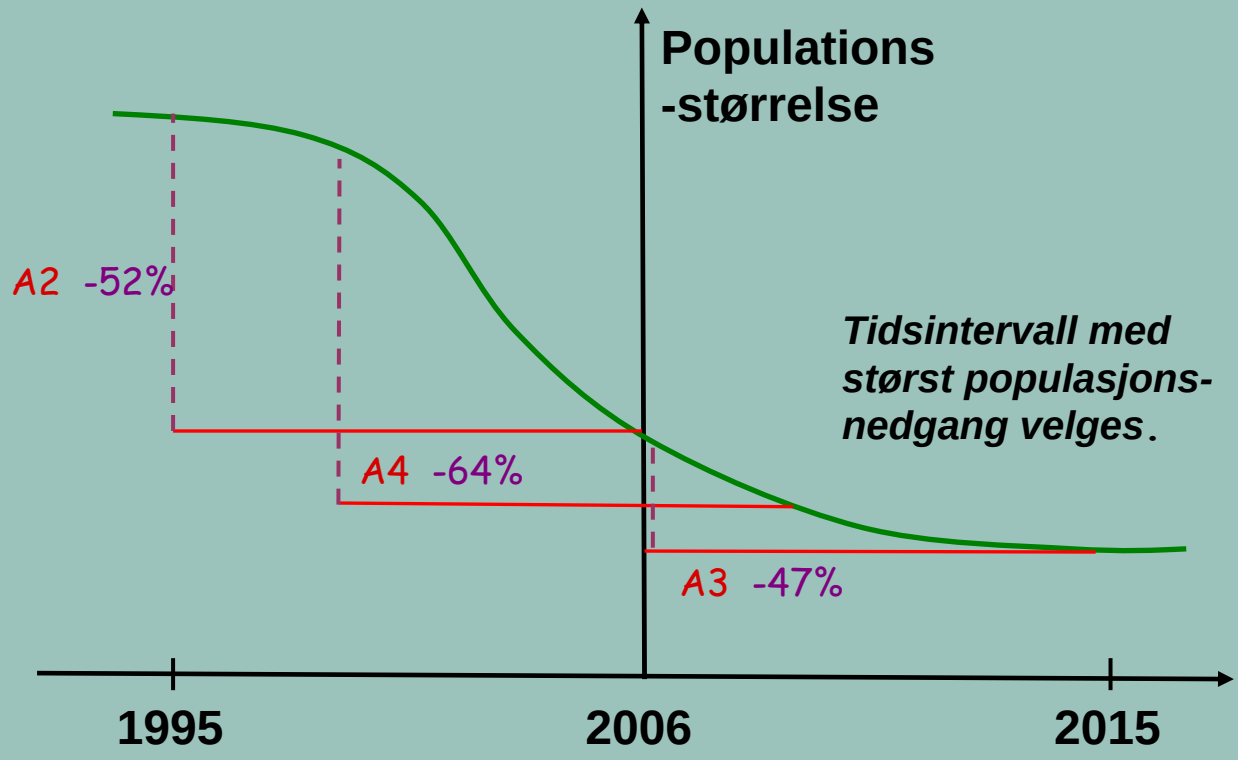
ARTSDATABANKEN

ARTSDATABANKEN

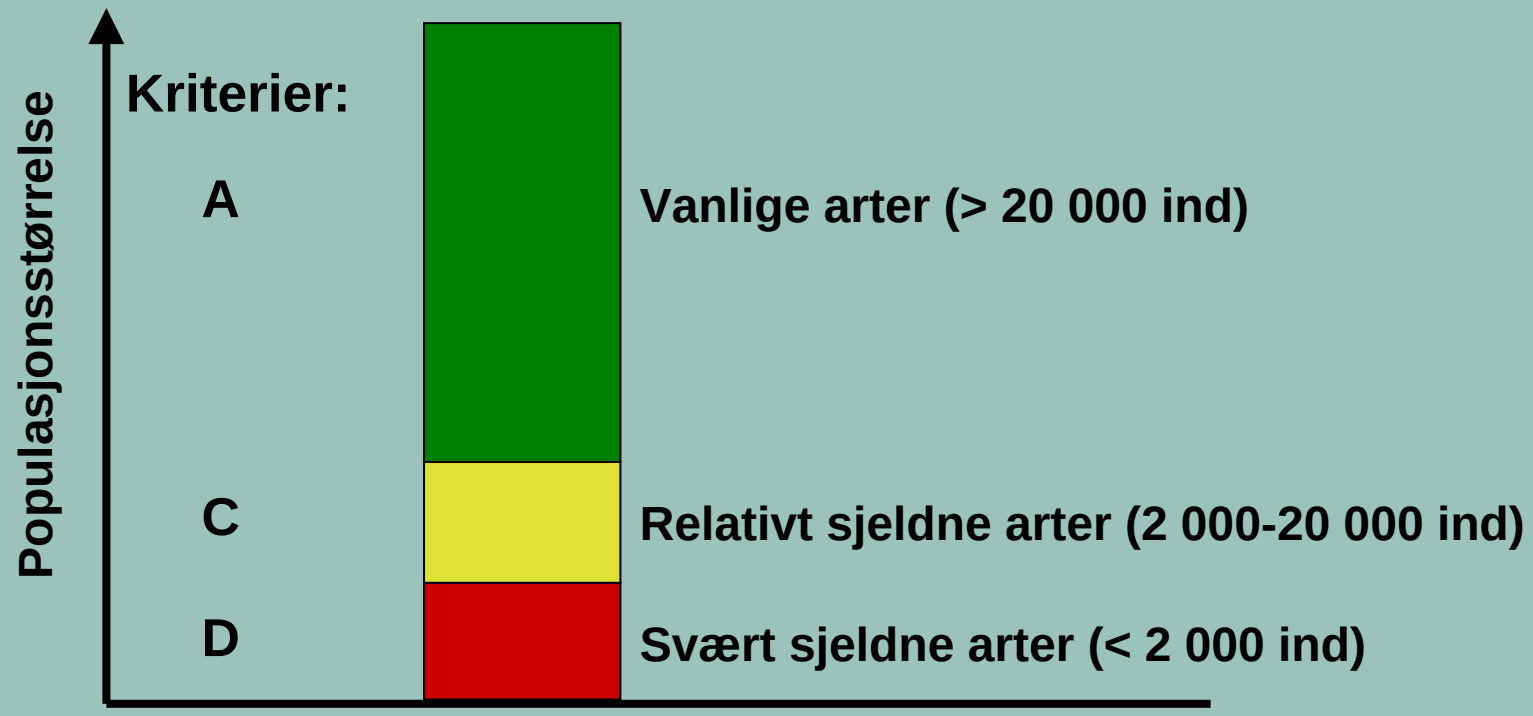
Vurderingsperiode

3 generasjoner, min 10 år – max 100 år

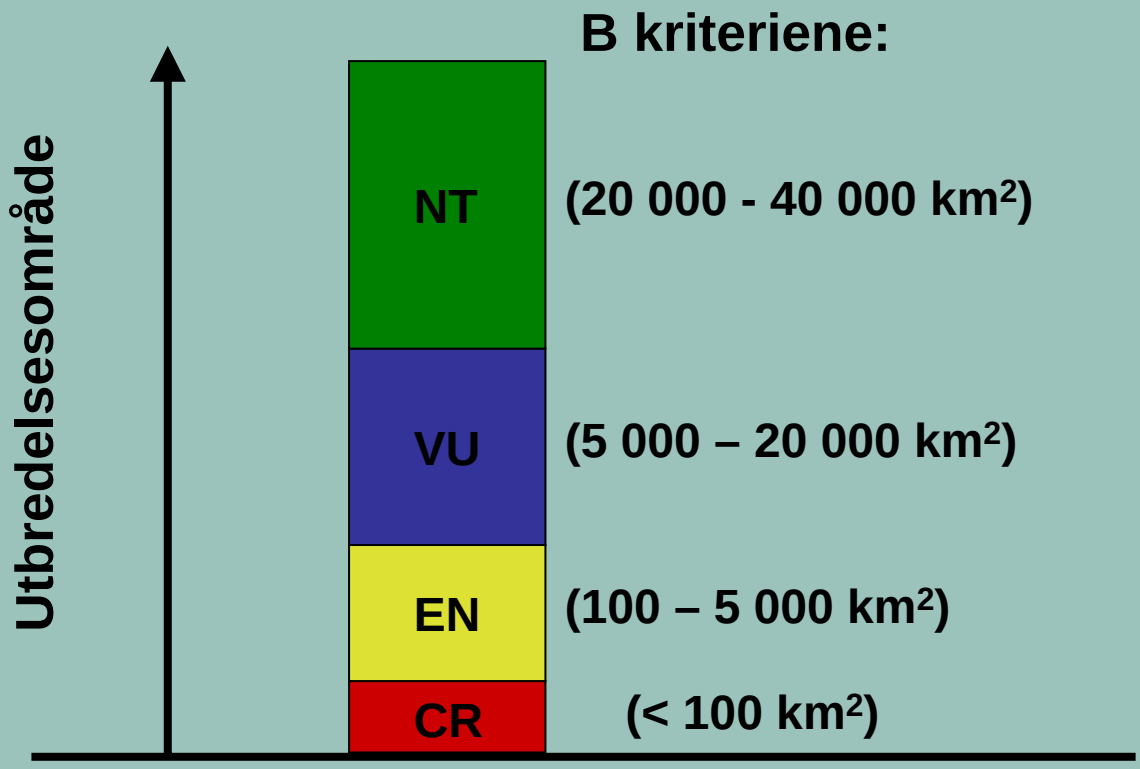
ARTSDATABANKEN

Rødlista er ikke bare sjeldne arter

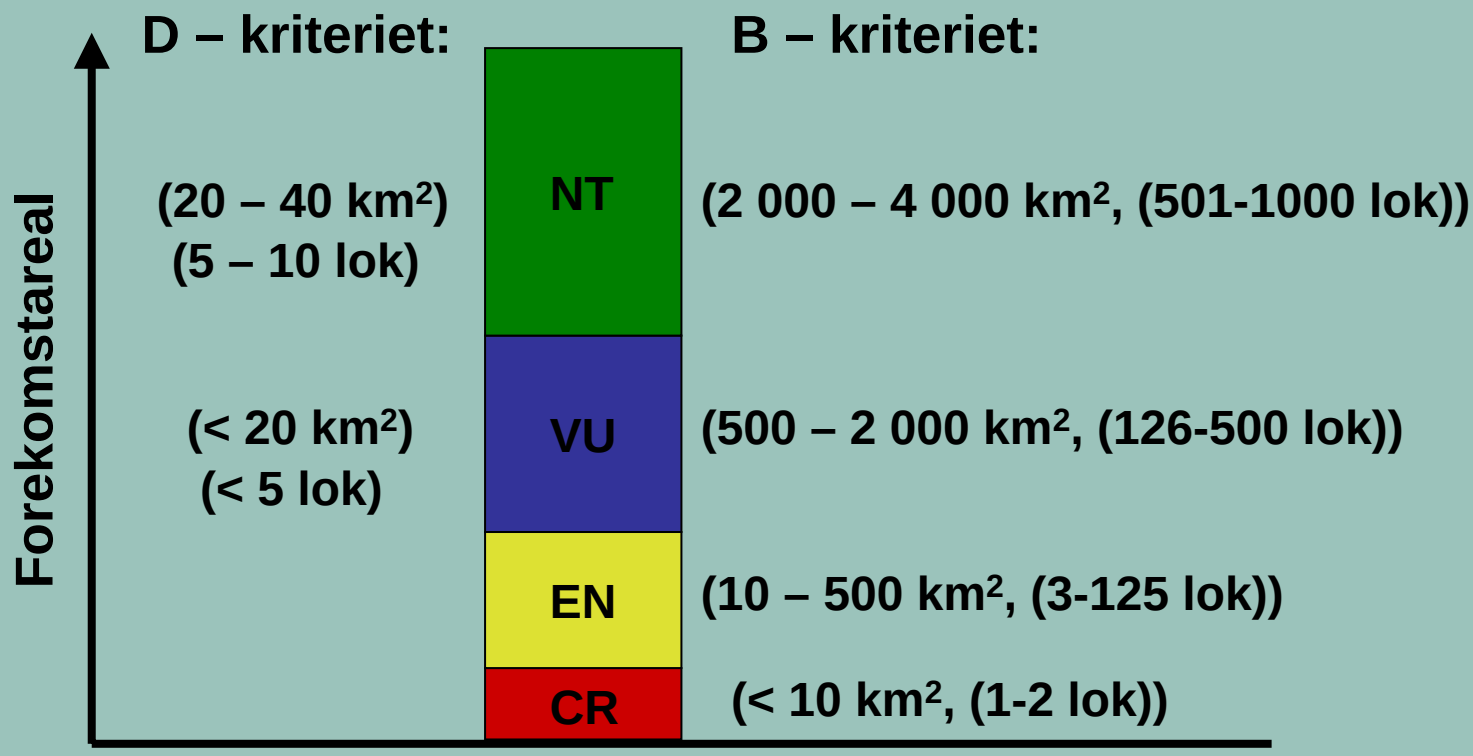
ARTSDATABANKEN

Utbredelsesområde

ARTSDATABANKEN

Forekomstareal (n lokaliteter)

ARTSDATABANKEN